

ment incapaços als trenta anys. L'evolució de les neurones té sorpreses de tota mena. Hi ha burros de bell antuvi, i homes que com en Martí de Riquer o el pare Batllori estan sempre desperts. Quan s'inventarà un sistema per distingir burros solenns de savis qualificats?

Potser mai. Però ara estic enfeinat –per culpa d'Eliseu Climent– en la tasca –i quina tasca!– de garbellar un parell de dotzenes de treballs que opten als

Premis d'Octubre, el famosíssim Premi de l'inoblidable Joan Fuster. Dic això perquè el savi Joan Vernet de qui els parlava al principi acostuma a dir –i a classe– que només sentir la paraula “assaig” es posa nerviós: “Vegin que estem davant d'un gènere neutre, ple de bufanúvols, de metàfores cosides amb els peus... Què volen que els digui, senyoretetes?” (L'anecdota puja a l'època feliç de la majoria femeni-

na de la facultat de Filosofia i Lletres.)

Doncs bé, jo no combrego plenament amb els escarafalls de Joan Vernet. I a més tot seria igual perquè mitjançant els serveis ràpids de transport tinc davant meu prop de cinquanta quilos de paper: de paper d'assaig, molt diferents i més d'un engrescador. Tinc fe en els assaigs que han arribat; deixem que el temps hi digui la seva. Jo miraré d'afegir-hi el que pugui. **Fabià Estapé**

Perplexos i sense munició

Manuel S. Jardí comenta la situació en què es troba el País Valencià davant l'ofensiva anticatalana de la dreta i les respostes que hi prepara l'esquerra.

La campanya de l'Àfrica. Així podria qualificar-se la darrera ofensiva iniciada per la caverna arran del decret d'homologació de les titulacions del català a l'àmbit educatiu del País Valencià. El conflicte suscitat a la ramaderia d'Unió Valenciana i les diferències –matisos– de criteris entre l'amo del partit, Vicent González Lizondo, i la capadora ortogràfica Dolores García Broch només representen una seqüència més d'aquesta mascletada. Tot plegat, un espectacle pirotècnic calculat perquè s'acabe amb la carcassa final d'una victòria a les urnes de la dreta. En aquesta ocasió, la mobilització reaccionària no és la tradicional baralla cíclica i sense efectes secundaris que tradicionalment aflorava a les seccions d'anònims dels periòdics de l'extrema dreta, a les cartes al director de la mateixa paperassa o als desfogaments radiofònics amb impunitat parlamentària. Ara fa més por. És el desenterrament de la destrala de la guerra lingüística, dels símbols, de si el penó de la conquesta és autèntic o només era un drap de cuina importat per alguna donzella lleidatana. És la provocació permanent a una esquerra perplexa, desmobilitzada en bona part, envellida i sense munició.

Fa uns anys van preguntar a un catedràtic de sociologia què pensava del país. “No hi veig cap país, En tot cas, un paisatge”, va respondre. I bé, el cas és que, en cosa de di-

vuit o vint anys, el paisanatge ha canviat i, ben mirat, a penes queda paisatge. Tot està molt cremat, i no sols a causa dels incendis. En resum, heus ací que la dreta té el palau d'hivern a punt de caramel i la resistència fa festa, vaga general o simplement va marxar sense deixar la nova adreça. A la primavera, si el contraban de plutoni o alguna catàstrofe de temporada no ha provocat la fi del món, hi haurà novament eleccions. Vicent Ventura té por, i no és nova aquesta temor, que la dreta prenga el poder. Té raó. L'experiència de l'Ajuntament de València hauria de ser ben il·lustrativa. Sobre tot, per a adonar-se que també són capaços de remoure el paviment i canviar les voreres. Els socialistes tenen l'OTI i el PP controla el festival de Benidorm. No hi ha moltes diferències. Però, i la política educativa? Ací ens fa mal. A l'entorn de la Universitat de València

preparen o donen suport a una plataforma per a defensar les conquestes socials que poden ser reversibles amb un presumible triomf del PP i dels seus associats d'Unió Valenciana, o el que s'esdevinga d'ací a maig. Acció Cultural també ha impulsat la creació del Bloc de Progrés Jaume I. Potser fent-li un massatge cardíac, el malalt reaccione. Les enquestes que circulen no són massa optimistes, però. I la dinàmica partidària no contribueix a millorar les coses, malgrat la noble intenció dels independents, vinculats o no a la universitat, o dels bons oficis d'Acció Cultural.

Ara mateix hi ha tot un cúmulo d'incògnites sobre la capacitat de resposta dels partits, diguem-ne civilitzats, davant el que ens ve damunt. Els socialistes s'enfronten amb la resistència interna al canvi –de cares i d'actituds–, agreujada per una situació econòmica poc favorable als estrats socials que paguen la factura del presumpte estat del benestar. Els mateixos dirigents ignoren si l'alarma a propòsit del retrocés que representaria la victòria conservadora en allò relatiu a la cultura i l'educació, posarà al seu costat un electorat antigament fidel, però ben escarmentat a hores d'ara.

Hi ha Esquerra Unida del País Valencià. I la UPV. Dues formacions que el 87 van aconseguir formalitzar acords, il·lusionar un segment representatiu dels votants i obtenir

Bloc de Progrés Jaume I. Ha estat impulsat per ACPV.

representació parlamentària. Diferències personals i escassa perspectiva històrica llançaren a perdre l'invent. Dalt o baix, el mateix que actualment impedeix refer aquell pacte. Els faltava als Taberner, Mollà i companyia, les últimes declaracions de l'Anguita, amb

l'ofensiva anticatalanista què, fins i tot en aquesta ocasió, compta amb el suport del Reial Madrid. I respecte a la UPV... només cal veure els vots dels últims comicis. És clar que també hi ha els Verds, i més enllà de la gal·làxia diuen que també hi ha vida. Per si fóra

poc, fins i tot el Barça ens farà parlar.

Aconseguiran les plataformes cíviques fer entrar en raó els partits perquè salven els mobles? O potser haurem de llogar les embarcacions als cubans quan arribarà la primavera? Facen joc, senyors.

Manuel S. Jardí

Un aparador de festa major

Josep Bargalló celebra l'organització d'Expocultura, i hi fa algunes consideracions de cara al Segon Congrés de Cultura Popular i Tradicional.

Que tenim una cultura popular rica i diversificada, és una evidència cada cop més assumida. Que cal donar-li la màxima difusió i posar-la a disposició d'un públic majoritari, és un axioma indispensable per conjuminar tradició i modernitat.

Per tot això, resulta indubtable que qualsevol proposta en aquest sentit és, ja per si mateixa, una iniciativa de la qual ens hem de felicitar. Des d'aquesta voluntat globalitzadora, precisament, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya va convocar, el 1981, el Primer Congrés de Cultura Popular i Tradicional i, el 1984, va organitzar la primera edició d'Expocultura. Ara, deu anys després, torna a insistir en aquests plantejaments, però invertint els termes, abocant-hi més diners i apostant per una major magnificència: enguany ha organitzat una segona i més agosarada Expocultura i, per a l'any vinent, anuncia el Segon Congrés de Cultura Popular i Tradicional.

I que és Expocultura? Un marc central, el Moll de la Fusta de Barcelona, i diversos espais ciutadans utilitzats puntualment; 250 expositors i 300 grups actuant; dues fires paral·leles, d'artesanía i de gastronomia; deu dies, del 7 al 16 d'octubre; 5.563 m²; debats i conferències; presència d'institucions i grups d'arreu dels Països Catalans... Un muntatge, sens dubte, de gran envergadura. Una mena de segona festa major de Barcelona, i a l'engròs.

I aspectes, indubtablement, molt positius, com ara la presència a la capital del Principat, al costat de grups de teatre professionals i *amateurs* o de grups de rock,

Santantonades dels Ports. Són presents a Expocultura.

tant de molt coneguts com d'altres de prou desconeguts, dels acordionistes del Pirineu, la santantonada de la Todolella (els Ports), quatre *filades* de moros i cristians de la Vila Joiosa, la muixeranga d'Algemesí o músics de diverses comarques centrals, el País Valencià, les Illes, la Catalunya Nord i l'Alguer. La preponderància de grups del Principat, cal suposar que lògica en ser uns actes programats per la Generalitat de dalt, viu alguns dels seus millors moments amb el correfoc del dimarts 11 –amb vint-i-un grups de foc, entre diables i bèsties– o la cercavila final del diumenge 16 –amb una quarantena de balls, entremesos, grups de sonadors i elements del bestiar diversos.

Ara bé, tota aquesta magnificència no deixa, almenys en algun moment, de donar la impressió d'un aparador dominat per l'excessivitat i la indefinició de criteris. Excessivitat que pot deixar fulminat qui vulgui seguir-ho tot i que ha portat situacions de difícil païda, com ara el fet que la majoria d'actuacions castelleres s'esdevinguin a una hora tan inusual i ini-

cialment estranya com les quatre de la tarda. Indefinició que es pot comprovar fàcilment en la diferent qualitat dels grups corresponents a cada àmbit, amb la presència d'alguns dels més importants i d'alguns dels més irrelevantes i la subsegüent absència d'altres d'una i altra caracterització. És clar que, d'això, en són responsables alguns dels consells comarcals prou despistats o algunes coordinadores de dubtosa representativitat –que de tot hi ha– que s'han encarregat de convidar participants.

I, encara, alguna altra consideració, com la centralització de tots els actes a Barcelona –allò que dèiem d'una segona festa major de la ciutat, si més no discutible en ser organitzada per una institució d'abast superior al municipal– o la pèrdua de la magnífica oportunitat de presentar conjuntament mostres de la distinta evolució d'un mateix pòsit comú. La renúncia a veure la santantonada al costat de diables i dracs, els moros i cristians al costat de turcs i cavallets o la muixeranga al costat dels castells.

L'esforç ha estat considerable i l'aparador ha quedat ben guarnit. Ara només cal esperar que l'anunciat Segon Congrés de Cultura Popular i Tradicional mantingui el suport econòmic, la voluntat globalitzadora a nivell de Països Catalans i l'esforç organitzatiu institucional d'aquesta Expocultura i aportí, en canvi, un plantejament netament descentralitzador. Per damunt de grandiositats, que esdevingui un punt de reunió serè i obert, integrador i plural. I que no separi la realitat cultural dels seus diversos marcs geogràfics i humans.

Josep Bargalló